

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

11. prosinac 2007 (\*)

„Slobodno kretanje osoba – Radnici – Pravo boravka člana obitelji koji je državljanin treće zemlje - Povratak radnika u državu članicu čiji je državljanin – Obveza države članice podrijetla radnika da dodijeli pravo boravka članu obitelji – Postojanje takve obveze u slučaju kada radnik ne obavlja učinkovite i stvarne djelatnosti”

U predmetu C-291/05,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a, koji je uputio le Raad van State (Nizozemska), odlukom od 13. srpnja 2005., koju je Sud zaprimio 20. srpnja 2005., u postupku

**Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie**

protiv

**R.N.G. Eind**

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts i G. Arestis, predsjednici vijeća, J. N. Cunha Rodrigues (izvjestitelj), R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, J. Makarczyk i A. Borg Barthet, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 6. rujna 2006.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, A. van Leeuwen, *advocaat*,
- za R. N. G. Eind, R. Ketwaru, *advocaat*,
- za nizozemsku vladu H. G. Sevenster i C. Wissels kao i M. de Grave, u svojstvu agenata,
- za češku vladu T. Boček, u svojstvu agenta,
- za dansku vladu, A. Jacobsen, u svojstvu agenta,
- za njemačku vladu, M. Lumma i C. Schulze-Bahr, u svojstvu agenata,

- za grčku vladu, K. Georgiadis i K. Boskovits kao i Z. Chatzipavlou, u svojstvu agenata,
  - za vladu Ujedinjene Kraljevine, E. O’Neill, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Moore, *barrister*,
  - za Komisiju Europskih zajednica, G. Rozet i M. van Beek, u svojstvu agenata,
- saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 5. srpnja 2007.,  
donosi sljedeću

## Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 18. UEZ-a, Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1612/68 od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika u Zajednici (SL L 257, str. 2.), kako je izmijenjena Uredbom vijeća (EEZ) br. 2434/92 od 27. srpnja 1992. (SL L 245., str. 1., u daljnjem tekstu „Uredba br. 1612/68“); i Direktive Vijeća 90/364/EEZ od 28. lipnja 1990. o pravu boravišta [boravka] (SL L 180., str. 26., Posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 05, str. 42.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između R. N. G. Eind, surinamske državljanke, i Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie (nizozemski ministar nadležan za pitanja vezana za strance i integraciju) u pogledu odluke Staatssecretaris van Justitie (državni tajnik za pravosuđe, u daljnjem tekstu: državni tajnik), kojom joj se odbija dozvola boravka.

### Pravni okvir

#### *Pravo Zajednice*

- 3 U članku 10. Uredbe br. 1612/68 propisano je:  
„1. Pravo da se pridruže državljaninu države članice koji je zaposlen u drugoj državi članici imaju, neovisno o svojoj nacionalnosti, sljedeće osobe:  
  
(a) njegov supružnik i njihova djeca koja nisu navršila 21 godinu ili su uzdržavanici;  
  
[...]"
- 4 Članak 1. Direktive 90/364 glasi kako slijedi:  
  
„1. Države članice odobravaju pravo boravka državljanima država članica koji to pravo ne ostvaruju na temelju drugih odredaba prava Zajednice i članovima njihovih obitelji kako je utvrđeno stavkom 2., pod uvjetom da su oni sami i članovi njihovih obitelji zdravstveno osigurani u pogledu svih rizika u državi članici domaćinu i da

imaju dostatna sredstva da ne postanu teret sustavu socijalne pomoći države članice domaćina tijekom svojeg boravka.

[...]

2. Pravo boravka u drugoj državi članici zajedno s nositeljem dozvole boravka imaju, neovisno o svojoj nacionalnosti, sljedeće osobe:

(a) njegov ili njezin supružnik i njihova djeca koja su uzdržavanici;

[neslužbeni prijevod]”

*Nacionalno pravo*

5 Članak 1. točka (e) Zakona o strancima (Vreemdelingenwet) od 23. studenoga 2000. (Staatsblad 2000, br. 495) određuje da „državljanima Zajednice“ treba smatrati sljedeće osobe:

„1. državljane država članica Europske unije koji, prema Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, imaju pravo ući i boraviti na državnom području druge države članice;

2. članove obitelji osoba iz stavka 1. koji su državljani treće zemlje i koji na temelju odluke donesene radi provedbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice, imaju pravo ući i boraviti na državnom području druge države članice [...]”.

6 U skladu s člankom 1. točkom (h) Zakona o strancima „privremena dozvola boravka“ jest viza za boravak u trajanju od više od tri mjeseca, koju je osobno zatražio strani državljanin u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Kraljevine Nizozemske u zemlji podrijetla ili zemlji u kojoj ima stalno boravište i koju izdaje navedeno predstavništvo.

7 Članak 14. stavak 1. točka (a) Zakona o strancima omogućuje ministru pravosuđa da prihvati, odbije ili odbaci bez ispitivanja zahtjev za izdavanje dozvole boravka na određeno vrijeme. U skladu sa stavkom 2. istog članka dozvola boravka za određeno razdoblje ima ograničenja u vezi sa svrhom za koju je boravak bio odobren.

8 Članak 16. stavak 1. točka (a) Zakona o strancima predviđa da se zahtjev za dozvolu boravka za određeno razdoblje može odbiti ako strani državljanin nema valjanu privremenu dozvolu boravka čije izdavanje je obrazloženo istim razlozima koji su navedeni i u zahtjevu za dozvolu boravka.

### **Glavni postupak i prethodna pitanja**

9 R. R. L. Eind, nizozemski državljanin, u veljači 2000. preselio se u Ujedinjenu Kraljevinu, gdje se zaposlio. Naknadno mu se pridružila njegova kćer Rachel, rođena 1989., koja je stigla izravno iz Surinama.

10 Prema odluci kojom se upućuje prethodno pitanje, nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine su 4. lipnja 2001. obavijestila R. R. L. Einda da na temelju Uredbe br.

1612/68 ima pravo boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini. Njegova kćer je dopisom od istoga dana obaviještena da kao član obitelji radnika iz Zajednice također ima pravo boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini. Sukladno tome je R. R. L Eindu izdana dozvola s važenjem od 6. lipnja 2001. do 6. lipnja 2006.

- 11 R. R. L. Eind i njegova kćer su 17. listopada 2001. ušli u Nizozemsku. R. N. G Eind se prijavila kod nadležnog policijskog tijela u Amsterdamu i podnijela zahtjev za izdavanje dozvole boravka na temelju članka 14. Zakona o strancima.
- 12 R. R. L. Eind je pred upravnom komisijom zaduženom za taj zahtjev izjavio da otkad se vratio u Nizozemsku prima socijalnu pomoć, te zbog bolesti nije radio niti je tražio zaposlenje. Također je izjavio da je bio na razgovoru u Banenmarktu (zavod za zapošljavanje) radi ponovnog uključivanja na tržište rada i da očekuje sljedeći razgovor. Iz spisa proizlazi da R. R. L. Eind u Nizozemskoj uživa prava iz zdravstvenog osiguranja.
- 13 Odlukom od 2. siječnja 2002., državni tajnik je odbio zahtjev R. N. G. Eind na temelju činjenice da ona nema privremenu dozvolu boravka. U odluci se također navodi da ne može dobiti dozvolu boravka na temelju njezinog statusa člana obitelji državljanina Zajednice. Iako je njezin otac boravio u drugoj državi članici koja nije Kraljevina Nizozemska, po povratku u Nizozemsku on nije obavljao učinkovite ni stvarne djelatnosti i nije ekonomski neaktivan državljanin u smislu Ugovora o EZ-u. U tim okolnostima se R. R. L. Einda ne može više smatrati državljaninom Zajednice u smislu Zakona o strancima.
- 14 Prigovor koji je 5. srpnja 2002. protiv te odluke uložila R. N. G. Eind državni tajnik je odbio. Ipak je presudom od 20. listopada 2004. Rechtbank te 's-Gravenhage (okružni sud u Den Haagu) pozivajući se na presude od 7. srpnja 1992., Singh (C-370/90, Zb., str. I-4265.) i od 26. veljače 1991., Antonissen (C-292/89, Zb., str. I-745.) ukinuo odluku državnog tajnika od 5. srpnja 2002. i vratio predmet pred Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie na ponovno odlučivanje u pogledu prigovora.
- 15 Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie je protiv te presude uložio žalbu pri Raad van Stateu, koji je, budući da pravo Zajednice ne daje jasan odgovor u pogledu spora o kojem odlučuje, odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
  - „1) a) Ako država članica domaćin smatra državljanina treće zemlje članom obitelji radnika u smislu članka 10. Uredbe [...] br. 1612/68 [...] i ako valjanost dozvole boravka koju je odobrila ta država članica još nije istekla, znači li to da država članica čiji je radnik državljanin zbog toga ne može tom državljaninu treće zemlje uskratiti pravo ulaska i boravka, ako se taj radnik vrati?
  - b) Ako je odgovor na prethodno pitanje negativan, znači li to da ta država članica ima pravo u slučaju dolaska državljanina treće zemlje na njezino državno područje sama odlučiti o tome jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak i boravak koji se temelje na nacionalnom pravu, ili ta država članica treba najprije utvrditi ima li taj državljanin treće zemlje kao član obitelji radnika i prava koja proizlaze iz prava Zajednice?

- 2) Bi li odgovor na dva prethodna pitanja bio drukčiji da državljanin treće zemlje prije boravka u državi članici domaćinu nije imao pravo boravka na temelju nacionalnog prava u državi članici čiji je radnik državljanin?
- 3) a) Ima li državljanin treće zemlje, član obitelji radnika (oca), koji se vratio iz države članice domaćina u državu čiji je državljanin da bi tu pronašao zaposlenje, pravo boravka u toj državi, ako država članica čiji je radnik državljanin ima pravo utvrditi jesu li još uvijek ispunjeni uvjeti prava Zajednice za izdavanje dozvole boravka članu obitelji, i ako je odgovor potvrđan, na koji vremenski rok?  
  
b) Postoji li to pravo također ako otac u toj državi članici ne obavlja učinkovite i stvarne djelatnosti te ga se ne može ili ga se više ne može smatrati tražiteljem zaposlenja u smislu Direktive 90/364/ [...], uzimajući u obzir okolnost da otac prima socijalnu pomoć na temelju svog nizozemskog državljanstva?
- 4) Kakav značaj valja za odgovore na prethodna pitanja dati činjenici da je državljanin treće zemlje član obitelji građanina Unije, koji je iskoristio pravo koje mu se priznaje na temelju članka 18. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i koji se vratio u državu članicu čiji je državljanin?"

### **Uvodna očitovanja**

- 16 Vlada Ujedinjene Kraljevine je u svojim pisanim očitovanjima i na raspravi istaknula da je dozvola boravka, koju je R. N. G. Eind dobila u toj državi članici, izdana u skladu s nacionalnim pravom, a ne na temelju članka 10. Uredbe br. 1612/68. Ta je vlada pojasnila da takva dozvola boravka ne odražava obvezu koja proizlazi iz prava Zajednice, nego politički odabir s obzirom na nacionalno pravo.
- 17 Suprotno tome, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da su nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine dopisom od 4. lipnja 2001. obavijestila R. N. G. Eind da kao članica obitelji radnika Zajednice ima pravo boraviti u toj državi članici na temelju Uredbe br. 1612/68.
- 18 U tom pogledu valja podsjetiti da, u okviru postupka suradnje utvrđenog člankom 234. UEZ-a, nije na Sudu, nego na nacionalnom sudu da utvrdi činjenice koje su dovele do postupka te da iz toga izvede posljedice koje one imaju na odluku koju treba donijeti (vidjeti, osobito, presude od 16. rujna 1999., WWF i drugi, C-435/97, Zb., str. I-5613., t. 32., i od 23. listopada 2001., Tridon, C-510/99, Zb., str. I-7777., t. 28.).
- 19 Sukladno tome, na pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev treba odgovoriti polazeći od iste pretpostavke od koje polazi taj sud, a to je da je R. N. G. Eind boravila u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju članka 10. Uredbe br. 1612/68.

### **O prethodnim pitanjima**

*Prvo pitanje pod a)*

- 20 Sud koji je uputio zahtjev tim pitanjem u biti pita da li u slučaju povratka radnika Zajednice u državu članicu čiji je državljanin, pravo Zajednice zahtijeva od tijela te države da odobre pravo ulaska i boravka državljaninu treće zemlje koji je član obitelji tog radnika, zbog toga što u državi članici u kojoj je radnik bio zaposlen taj državljanin treće zemlje ima valjanu dozvolu boravka izdanu na temelju članka 10. Uredbe br. 1612/68.
- 21 S obzirom na to valja podsjetiti da u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a) Uredbe br. 1612/68, supružnik i djeca koja nisu navršila 21 godinu ili su uzdržavanci radnika državljanina države članice zaposlenog na državnom području druge države članice, imaju pravo pridružiti se tom radniku neovisno o njihovom državljanstvu.
- 22 Između ostalog, iz pete uvodne izjave Uredbe br. 1612/68 proizlazi da je njezin cilj uklanjanje prepreka za mobilnost radnika, „posebno u pogledu prava radnika da mu se pridruži obitelj te uvjeta za integraciju te obitelji u državu domaćina“ [neslužbeni prijevod].
- 23 Pravo na spajanje obitelji prema članku 10. Uredbe br. 1612/68 članovima obitelji radnika migranata ne daje vlastito pravo na slobodno kretanje, jer je ta odredba namijenjena prvenstveno radniku migrantu u čijoj je obitelji državljanin treće zemlje (vidjeti, u okviru članka 11. Uredbe br. 1612/68, presudu od 30. ožujka 2006., Mattern i Cikotic, C-10/05, Zb., str. I-3145., t. 25.).
- 24 Iz toga slijedi da se pravo državljanina treće zemlje, koji je član obitelji radnika Zajednice, da se pridruži tom radniku može koristiti samo u državi članici u kojoj taj radnik boravi.
- 25 U okviru Uredbe br. 1612/68, učinci dozvole boravka koju su tijela države članice izdala državljaninu treće zemlje, članu obitelji radnika Zajednice, ograničeni su na državno područje te države članice.
- 26 Slijedom navedenog, na pitanje 1. a) valja odgovoriti da u slučaju povratka radnika Zajednice u državu članicu čiji je državljanin, pravo Zajednice ne zahtijeva od tijela te države da odobre pravo ulaska i boravka državljaninu treće zemlje koji je član obitelji tog radnika, zbog toga što u državi članici u kojoj je radnik bio zaposlen taj državljanin treće zemlje ima valjanu dozvolu boravka izdanu na temelju članka 10. Uredbe br. 1612/68.

*Drugo pitanje i treće pitanje pod b)*

- 27 Ovim pitanjima, koja treba razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita ima li u slučaju povratka radnika u državu članicu čiji je državljanin, nakon što je bio zaposlen u drugoj državi članici, državljanin treće zemlje koji je član obitelji tog radnika, prema pravu Zajednice pravo boraviti u državi članici čiji je radnik državljanin, čak i kada taj radnik tamo ne obavlja učinkovite i stvarne gospodarske djelatnosti. Sud koji je uputio zahtjev također pita da li činjenica da državljanin treće zemlje prije boravka u državi članici domaćinu u kojoj je radnik bio zaposlen, nije prema nacionalnom pravu imao pravo boravka u državi članici čiji je radnik državljanin, može utjecati na pravo boravka tog državljanina.

- 28 Najprije je potrebno podsjetiti da pravo državljanina države članice da borave na državnom području druge države članice a da ne rade ili su samozaposleni, nije bezuvjetno. Na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a, pravo boravka na državnom području država članica građanima Unije priznaje se samo uz ograničenja i uvjete predviđene Ugovorom i odredbama donesenim za njegovu primjenu (vidjeti u tom smislu presude od 7. rujna 2004., Trojani, C-456/02, Zb., str. I-7573., t. 31. i 32., i od 19. listopada 2004., Zhu i Chen, C-200/02, Zb., str. I-9925., t. 26.).
- 29 Među tim ograničenjima i uvjetima iz članka 1. stavka 1. prvog podstavka Direktive 90/364 proizlazi da države članice mogu od gospodarski neaktivnih građana Unije, koji žele ostvariti pravo boravka na njihovom državnom području, zahtijevati da su oni sami i članovi njihovih obitelji sveobuhvatno zdravstveno osigurani u državi članici domaćinu te da imaju dostatna sredstva koja jamče da tijekom svog boravka neće postati teret sustavu socijalne pomoći države članice domaćina.
- 30 Pravo boravka, koje na temelju članka 1. stavka 2. Direktive 90/364 imaju članovi obitelji gospodarski neaktivnog građanina Unije, povezano je s pravom koje taj građanin Unije ima u skladu s pravom Zajednice.
- 31 Budući da je R. R. L. Eind nizozemski državljanin, u predmetu u glavnom postupku nije moguće odbiti ili uvjetovati njegovo pravo boravka na državnom području Kraljevine Nizozemske.
- 32 Kao što je nezavisni odvjetnik naveo u točkama od 101. do 106. svog mišljenja, pravo radnika migranta da se vrati i boravi u državi članici čiji je državljanin, nakon što je bio zaposlen u drugoj državi članici, proizlazi iz prava Zajednice, u mjeri potrebnoj za postizanje korisnog učinka prava na slobodno kretanje radnika u skladu s člankom 39. UEZ-a i odredbama koje su usvojene za ostvarivanje tog prava, kao što su one iz Uredbe br. 1612/68. Takvo tumačenje potvrđeno je uvođenjem statusa građanina Unije, čiji je cilj postati temeljni status državljanina država članica.
- 33 Nizozemska i danska vlada su u svojim pisanim očitovanjima istaknule da nije vjerojatno da se državljanina Zajednice može odvratiti od preseljenja u državu članicu domaćina kako bi se tamo zaposlio, činjenicom da nakon povratka u svoju državu članicu podrijetla neće biti u mogućnosti nastaviti svoj obiteljski život koji mu je omogućen u državi članici domaćinu. U vezi s tim nizozemska vlada je istaknula da se R. R. L. Einda nije moglo odvratiti od korištenja slobode da se preseli u Ujedinjenu Kraljevinu činjenicom, da po njegovom povratku u državu članicu podrijetla njegova kćer ne bi mogla boraviti s njim, budući da u trenutku njegovog preseljenja R. N. G. Eind nije imala pravo boravka u Nizozemskoj.
- 34 Takav pristup nije moguće prihvatiti.
- 35 Državljanina države članice se može odvratiti od napuštanja države članice čiji je državljanin kako bi potražio posao na državnom području druge države članice ako on nije siguran da će se moći vratiti u svoju državu članicu podrijetla, bez obzira hoće li obavljati gospodarsku djelatnost u toj državi članici.
- 36 Taj odvratajući učinak bi za tog državljanina nastao zbog nemogućnosti da, po povratku u državu članicu podrijetla, nastavi zajednički život sa svojim bližnjima koji

- bi možda mogao započeti sklapanjem braka ili spajanjem obitelji u državi članici domaćinu.
- 37 Prepreke za spajanje obitelji mogu stoga narušiti pravo na slobodno kretanje, koje državljani država članica imaju u skladu s pravom Zajednice, budući da se pravo radnika Zajednice da se vrati u državu članicu čiji je državljanin ne može smatrati samo internim pitanjem.
- 38 Iz toga slijedi da u okolnostima iz glavnog postupka R. N. G. Eind ima pravo pridružiti se ocu, R. R. L. Eindu, u Nizozemskoj, čak i ako on nije gospodarski aktivan državljanin.
- 39 To pravo podliježe uvjetima iz članka 10. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 1612/68, koja se analogno primjenjuje.
- 40 Tako osoba koja je u položaju kao što je R. N. G. Eind može uživati to pravo sve dok ne navrši 21 godinu ili ne ostane uzdržavanik oca.
- 41 Taj zaključak ne može se dovesti u pitanje činjenicom da R. N. G. Eind prije svog boravka u državi članici domaćinu, u kojoj je njezin otac bio zaposlen, nije imala pravo boravka na temelju nacionalnog prava u državi članici čiji je R. R. L. Eind državljanin.
- 42 Suprotno onome što tvrde nizozemska, danska i njemačka vlada, nemogućnost pozivanja na takvo pravo ne utječe na priznavanje prava ulaska i boravka djeteta, koje je član obitelji radnika Zajednice, u državi članici čiji je radnik državljanin.
- 43 Kao prvo, zahtijevanje takvog prava ne proizlazi, izričito ili implicitno, iz nijedne odredbe prava Zajednice koja se odnosi na pravo boravka u Zajednici državljana trećih zemalja, koji su članovi obitelji radnika Zajednice. Prema ustaljenoj praksi Suda, sekundarno zakonodavstvo Zajednice o kretanju i boravku ne može se tumačiti restriktivno (u pogledu Uredbe br. 1612/68, vidjeti osobito presudu od 13. veljače 1985. Diatta, 267/83, Zb., str. 567., t. 16. i 17., te presudu od 17. rujna 2002. Baumbast i R, C-413/99, Zb., str. I-7091., t. 74.).
- 44 Kao drugo, takav zahtjev bi bio u suprotnosti s ciljem zakonodavca Zajednice koji je priznao važnost osiguranja zaštite obiteljskog života državljana država članica kako bi se uklonile prepreke za ostvarivanje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorom (presude od 11. srpnja 2002., Carpenter, C-60/00, Zb., str. I-6279., t. 38., i MRAX C-459/99, Zb., str. I-6591., t. 53.).
- 45 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo i na treće pitanje pod b) valja odgovoriti da pri povratku radnika u državu članicu čiji je državljanin, nakon što je bio zaposlen u drugoj državi članici, državljanin treće zemlje koji je član radnikove obitelji, prema članku 10. stavku 1. točki (a) Uredbe br. 1612/68 koja se analogno primjenjuje, ima pravo boraviti u državi članici čiji je radnik državljanin, čak i kada taj radnik ne obavlja učinkovitu i stvarnu gospodarsku djelatnost. Činjenica da državljanin treće zemlje, koji je član obitelji radnika Zajednice, prije boravka u državi članici u kojoj je radnik bio zaposlen, nije na temelju nacionalnog prava imao pravo



boravka u državi članici čiji je taj radnik državljanin, ne utječe na utvrđivanje prava tog državljanina da u njoj boravi.

*Prvo pitanje pod b), treće pitanje pod a) i četvrto pitanje*

- 46 S obzirom na odgovore koji su dani na prvo pitanje pod a), na drugo pitanje te na treće pitanje pod b), nije potrebno odgovoriti na ostala pitanja nacionalnog suda.

### **Troškovi**

- 47 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

1. **U slučaju povratka radnika Zajednice u državu članicu čiji je državljanin, pravo Zajednice ne zahtjeva od tijela te države da odobre pravo ulaska i boravka državljaninu treće zemlje koji je član obitelji tog radnika, zbog toga što u državi članici u kojoj je radnik bio zaposlen taj državljanin treće zemlje ima valjanu dozvolu boravka izdanu na temelju članka 10. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1612/68 od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika u Zajednici, kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2434/92 od 27. srpnja 1992.**
2. **Pri povratku radnika u državu članicu čiji je državljanin, nakon što je bio zaposlen u drugoj državi članici, državljanin treće zemlje koji je član radnikove obitelji, prema članku 10. stavku 1. točki (a) Uredbe br. 1612/68, kako je izmijenjena Uredbom br. 2434/92 koja se analogno primjenjuje, ima pravo boraviti u državi članici čiji je radnik državljanin, čak i kada taj radnik ne obavlja učinkovitu i stvarnu gospodarsku djelatnost. Činjenica da državljanin treće zemlje, koji je član obitelji radnika Zajednice, prije boravka u državi članici domaćinu u kojoj je radnik bio zaposlen, nije na temelju nacionalnog prava imao pravo boravka u državi članici čiji je taj radnik državljanin, ne utječe na utvrđivanje prava tog državljanina da u njoj boravi.**

[Potpisi]

---

\* Jezik postupka: nizozemski.